

Seat No. : _____

FLB-04
April-2007
Environmental Law

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- સૂચના :** (૧) જમણી બાજુનાં અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) પ્રશ્નપત્રમાં નંબર આપ્યો હોય તે જ નંબર તમારી ઉત્તરવહીમાં જણાવો.

૧. સુપ્રિમ કોર્ટની પર્યાવરણનાં સંરક્ષક તરીકેની ભૂમિકાની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. (૧૬)

અથવા

પર્યાવરણ પ્રદૂષણનો અર્થ સમજાવી તેનાં કારણો, અસરો અને પરિબળોની ચર્ચા કરો.

૨. સૃષ્ટિ વિજ્ઞાન, સૃષ્ટિ પદ્ધતિ અને જીવવિદ્યા એટલે શું ? સૃષ્ટિ વિજ્ઞાનની સમતુલા સવિસ્તાર સમજાવો. (૧૬)

અથવા

(અ) “બંધારણમાં ૪૨મા સુધારા પછી પર્યાવરણ કાયદાઓને વેગ મળ્યો છે.” ચર્ચા કરો. (૮)

(બ) પર્યાવરણ સુરક્ષા અંગે ફોજદારી કાયદાઓની જોગવાઈઓની અસરોની ચર્ચા કરો. (૮)

૩. પાણી (પ્રદૂષણ નિયંત્રણ અને નિવારણ) ધારા-૧૯૭૪ હેઠળ ચર્ચા કરો. (૧૬)

(અ) પાણીના નમૂનાઓ લેવાની કાર્યવાહી

(બ) બોર્ડનાં હુકમ સામે અપીલ અને ફેરતપાસ અંગેની કાયદાની જોગવાઈઓ.

અથવા

હવા (પ્રદૂષણ નિયંત્રક અને નિવારણ) ધારા-૧૯૮૧ હેઠળ ચર્ચા કરો. (૧૬)

(અ) સેન્ટ્રલ અને સ્ટેટ બોર્ડનાં કાર્યો.

(બ) ઔદ્યોગિક પ્લાન્ટ્સના ઉપયોગનાં નિયંત્રણ અંગેની જોગવાઈઓ.

૪. ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે ત્રણ) : (૧૬)

(અ) ફેક્ટરીઝ એક્ટ-૧૯૪૮ હેઠળ જોખમી પદાર્થોને લગતી જોગવાઈઓ.

(બ) વન્યધારા હેઠળ આરક્ષિત વન.

(ક) પ્રાણી કલ્યાણ બોર્ડની રચના અને ફરજો.

(ડ) પબ્લિક લાયબિલિટી ઇન્સ્યોરન્સ એક્ટ, ૧૯૮૧ હેઠળ માલિકની જવાબદારી.

(ઈ) વનપેદાશની હેરફેર પર નિયંત્રણ.

- પ. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ) (૧૬)
- (અ) પ્રાણી પ્રત્યે ક્રૂરતા
(બ) વન્ય પ્રાણી સંરક્ષણ ધારા હેઠળ પ્રાણીઓની શિકારબંધીની જોગવાઈઓ
(ક) “પ્રદૂષણ કરતા ચૂકવે” સિદ્ધાંત
(ડ) વન સંરક્ષણ ધારા-૧૯૮૦ હેઠળ - “વન અધિકારીની ફરજો”
(ઈ) પર્યાવરણ રાહત ભંડોળ.
૬. ગમે તે બે ની વિગતવાર ચર્ચા કરો. (૨૦)
- (અ) યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. યુનિયન કાર્બાઈડ કોર્પોરેશન (ભોપાલ ગેસ લીકેજ કેસ)
(બ) એમ.સી. મહેતા વિ. કમલનાથ (જાહેર ટ્રસ્ટનો સિદ્ધાંત) [(1997) 1 SCC.388]
(ક) ટી.એન. ગોવર્ધનરામ વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા (જંગલોના રક્ષણનો કેસ)
AIR-1988-SC-769
(ડ) મ્યુનિસિપલ કાઉન્સિલ, રતલામ વિ. વર્ધાચંદ (AIR-1980-SC.1622)
-

Seat No. : _____

FLB-04
April-2007
Environmental Law

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- Instructions :** (1) Figure to the right indicate full marks.
(2) State the same question number in your answer book as indicated in the question paper.

1. Discuss role of the Supreme Court as protect of Environment. **(16)**

OR

Explain the meaning of Environmental Pollution and discuss the causes, effects and factors leading to it.

2. Explain the term Ecology, Eco-system and Biosphere. Discuss the concept of "Balance in Ecology". **(16)**

OR

(a) After the 42nd Constitutional Amendment the Environmental law in progress. Explain. **(8)**

(b) Effect of provision of criminal law upon the Environmental Law. **(8)**

3. Explain under the water (Prevention and Control of Pollution) Act-1974. **(16)**

(a) Procedure for taking Water samples.

(b) Provisions relating to appeal and revision against the order of the Board.

OR

Explain under the Air (Prevention and control of pollution) Act – 1981. **(16)**

(a) Discuss the functions of Central Board and State Board.

(b) Discuss the provisions relating to restrictions on use of certain Industrial plants.

4. Write short notes (any **three**) : **(16)**

(i) Special provisions related to hazardous substances under the Factories Act-1948.

(ii) "Reserved Forest" under the Forest Act.

(iii) Explain the Constitution and Functions of Wild Life Advisory Board.

(iv) Liability's of owner under the Public Insurance Act 1991.

(v) Restrictions on the transportation of "Forest Product".

5. Write short notes on : (any **three**) **(16)**
- (i) Cruelty to animals.
 - (ii) Prohibition of hunting of Wild animals under Wild Life Protection Act.
 - (iii) Polluter Pays Principle.
 - (iv) Duties of the “Forest Officer” under the Forest (Conservation) Act 1980.
 - (v) Environmental Relief Fund.
6. Discuss any **two** in detail. **(20)**
- (i) Union of India V/s. Union Carbide Corporation. (Bhopal Gas Leakage Case).
 - (ii) M.C. Mehta V/s. Kamal Nath. [(1997) 1 SCC 388] (Public Trust Doctrine Case)
 - (iii) T.N. Goverdhan V/s. Union of India (AIR 1998 SC 769). (Forest Protection Case).
 - (iv) Municipal Council, Ratlam V/s. Vardhichand. (AIR 1980 SC. 1622).
-